

Lars (Albrat) Hillgren (Född 1784, död 1829-01-26 i Nätraby, Blekinge)

Inledning

Min hustrus farmorsmorfar hette Lars Hillgren. Han anges i olika källor vara från Raumo i Finland eller Tavastehus län i Finland eller från Roslagen. Släktens muntliga tradition enligt svärfar var att han var en förrymd präst från Finland. Jag har gäckats av att ta reda på mer om denna person som kan ha givit finska gener till släkten. Jag har i olika etapper under över 40 år forskat fram detaljer om hans liv men inte fått bekräftelse på hans ursprung. Detta sökande inkluderade en resa till Raumo 2009.

I nästa kapitel har jag i tidsordning givit de källor jag funnit genom åren. De har ingalunda hittats i samma ordning.

Lars Hillgren i källorna

2019 i Februari hittar jag efter DNA-test för Birgitta att hon till 6 % är bördig från Finland. Då börjar jag åter leta efter Lars Hillgren. I Soldatregistret hittar jag på <http://www.ep.liu.se/databases/soldatregister/dbrecord.sv.aspx?id=3283758> en KÄMPE Lars med släktnamn Hillgren född 1784 från Börstils socken. Börstil ligger i Östhammars kommun dvs i Roslagen.

Jag kollar vidare i födelseboken för Börstil 1784. Som förste född det året den 2/1 hittar jag en oäkta son Lars vars fader anges till sjömannen Olof Hillgren från Gävle och moder pigan Stina Andersdotter Öman i Torskgrund. Ref. : Börstils kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/ULA/10158/C/2 (1746-1789), bildid: C0030271_00154 eller

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0030271_00154

Jag hittar ingen ytterligare Lars det året som skulle passa.

Första husförhör som han finns på är Börstils kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/10158/A I/3a (1783-1789), bildid: C0030236_00042, sida 29. Modern Stina född 1758 bor här hos sina föräldrar på Torskgrund.

Också på Börstils kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/10158/A I/4 (1785-1791), bildid: C0030238_00179, sida 142, Torskgrund.

Finns vidare på Börstils kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/10158/A I/5 (1792-1798), bildid: C0030239_00149, sida 225, Torskgrund. Modern gift med en sjöman

Olof Ekberg som dör 1799. I denna period tycks Lars flytta. Står inte vart!
Vidare i Börstils kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/10158/A I/6 (1799-1806), bildid: C0030240_00242, sida 199, Torskgrund. Nu finns Lars åter som Lars Hillgren född 1784-01-02. Anteckning "Attest till sjöss 1800".

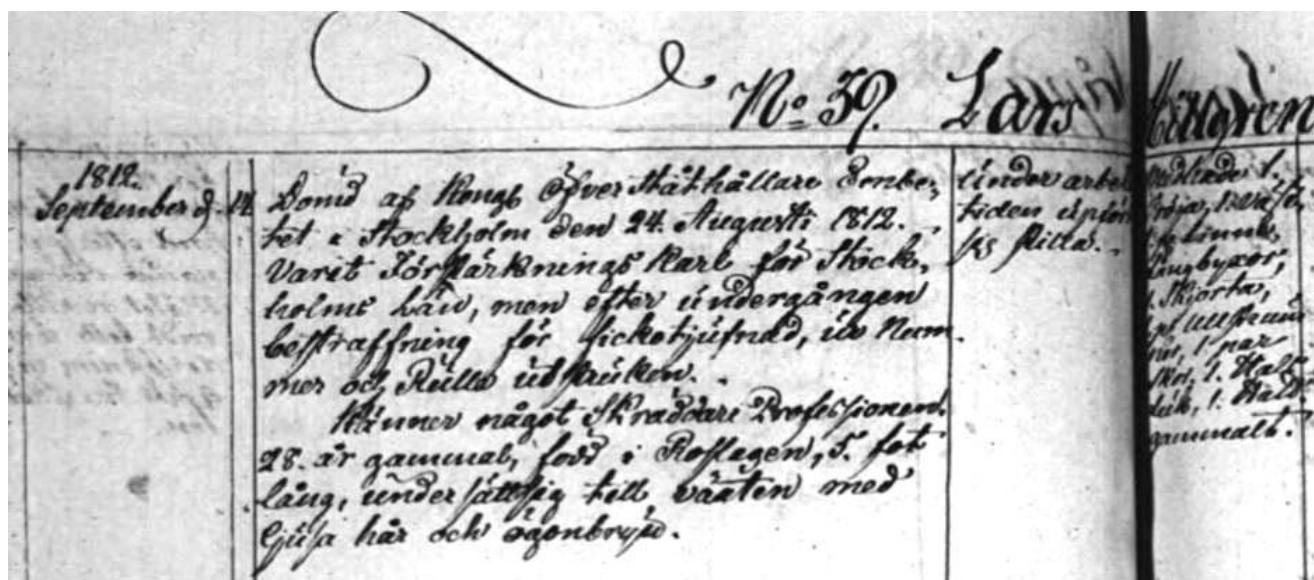
Vidare i Börstils kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/10158/A I/7 (1806-1812), bildid: C0030241_00244, sida 212, Torskgrund. Anteckning "Borta sedan 1802 om vintern till sjöss".

I soldatregistret står att han år 1808 är antagen vid Norra Roslags Båtsmän i "1:a Kompaniet Fördubbling". Hittar inga digitaliserade rullor för detta.

Hans moder dör som änkan Christina Ekenberg 1814 enligt Börstils kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/ULA/10158/A I/8 (1813-1816), bildid: C0030242_00211, sida 176 eller https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/C0030242_00211 .

En annan tidig bekräftelse från Lars Hillgrens liv gällde en dom för ficktjuvnad i Stockholm som jag fann först 2013 hos Riksarkivet och dess digitala arkiv SVAR.

Källa : SVAR, Flottans arkiv, Arbetsinrättningarna i Karlskrona och å Kungsholmen., SE/KrA/0500-0503/0503/036/VII/2 (1812), bildid: A0038215_00071

Min tolkning:

"1812 September d. 14

Dömd af Kongl. Öfverståthållare Embetet i Stockholm den 24. Augusti 1812.

Varit Förstärkningskarl för Stockholms Län, men efter undergången bestraffning för fickotjuvnad ur Nummer och Rulla utstruken.

Känner något SkräddareProfessionen. 28 år gammal född i **Roslagen**, 5 fot lång, undersättsig till växten med ljusa hår och ögonbryn.

Under arbetstiden uppfört sig stilla.

Medhade 1. Tröja, 1. Väst, Linne, Långbyxor, 1. Skjorta, 1 par Ullstrumpor, 1 par Skor, 1 Halsduk, 1 Hatt gammalt."

Denna källa anger honom född 1784 i Roslagen.

Från Hans Högmans Militaria-sidor om Förstärkningskarl :

Förstärkningsmanskpet

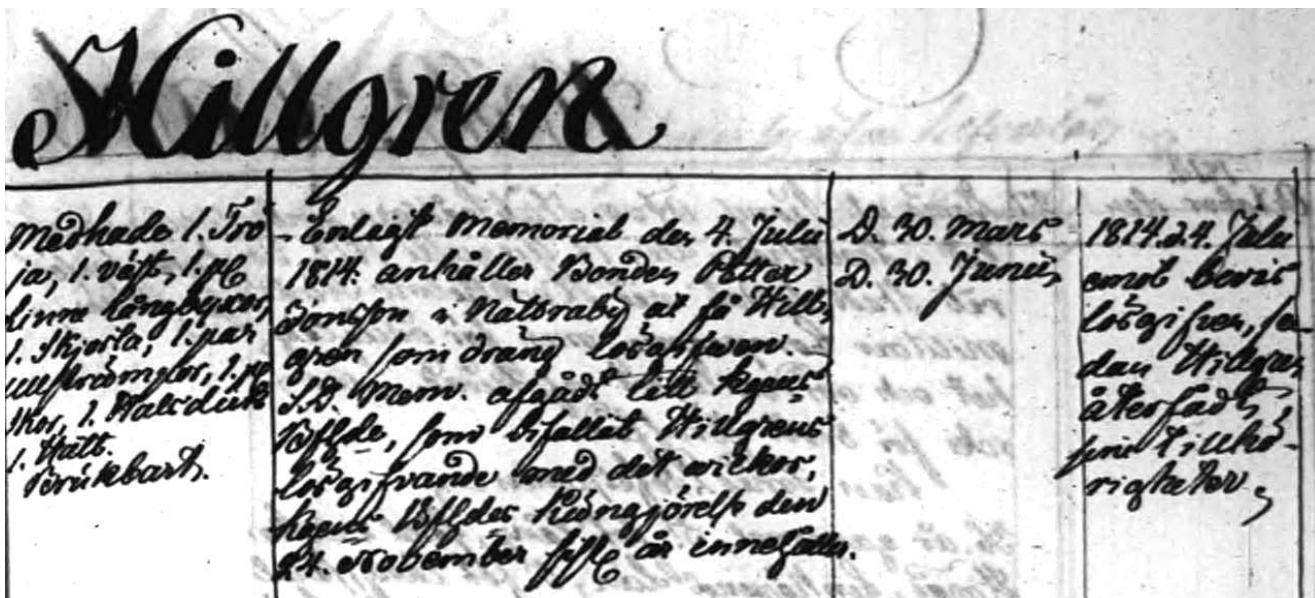
Vid 1810-års riksdag beslöt man om uttagandet av 50.000 man **förstärkningsmanskpet**. Syftet var att komplettera de ordinarie regementena till full styrka utan att betunga rotarna. Varje stad och socken skulle ställa 1 soldat (förstärkningskarl/förstärkningssoldat) på var 20:e vapenför person i åldern 20 - 45 år. Uttagningen av förstärkningsmanskpet var närmast att likna vid utskrivningar. Det ständiga knekthållet hade en gång i tiden accepterades av allmogen i de olika landskapen just därför att man skulle slippa den förhatliga utskrivningarna. I första hand skulle frivilliga antas och om detta inte räckte fick lotten avgöra. Dessvärre var det tillåtet att skaffa ersättare vilket favoriserade de rika.

Dessa utskrivningar av förstärkningskarlar orsakade en hel del protester i landet, tom upplopp. I Klågerupupproret i Skåne den 15/6 1811 dödades 30 - 40 upprorsmän när militären gick till anfall. Ytterligare 106 arresterades varav 21 av dem dömdes till döden. Enbart 2 av dessa avrättades dock. I Södermanland halshöggs drängen Jan Andersson Lennander för brottslig uppvigling. Systemet med förstärkningsmanskpet avskaffades efter ett år. (<http://www.hhogman.se/bevaringen.htm>)

Jag har frågat hos Riksarkivet efter kopia av domen i Överståthållareämbetet men fått svaret att dessa ej finns kvar.

I samma journal som ovan tillkom 1814 på högra uppslaget ytterligare 3 kolumner med information.

Källa: SVAR, Flottans arkiv, Arbetsinrättningarna i Karlskrona och å Kungsholmen., SE/KrA/0500-0503/0503/036/VII/3 (1814), bildid: A0038216_00050

Min tolkning:

"Enligt memorial den 4:e Juli 1814 anhåller Bonden Petter Jonsson i Nättraby att få Hillgren som dräng lösgiven. Samma dag memorial afgådt till Kungens Bfide (Kungens befallningshavare) som bifallit Hillgrens lösgifvande med det villkor, Kungens befallningshavares kungörelse den 24 November innevarande år innehålles.

D. 30 Mars, D. 30 Juni

1814 den 24 Juli emot bevis lösgifven, sedan Hillgren återfådt sina tillhörigheter."

Frigivningen blir till en bonde Petter Jacobsson (inte Jonsson) i Nättraby Prästgård. Detta föder hos mig misstanken att det har funnits två Lars Hillgren men jag tolkar det som felskrivning i journalen ovan.

Tiden vid Nättraby Prästgård 1814-1815 finns på Nättraby kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/LLA/13291/A I/1 (1814-1819), bildid: C0058333_00106. Efter ett år flyttar han vidare till Backaryd och då finns ett flyttbevis bevarat.

Källa : SVAR Backaryds kyrkoarkiv, Bilagor till flyttningslängden, SE/LLA/13016/H II/6 (1815-1819), bildid: C0056982_00057 eller Genline GID 1748.74.76300

Drängen Lars Hillgren född i Tavastehus län 1781 31/1, som i
 Junii månad förledit år blef från Arbets Inrättningen i Carls-
 krona uttagen af Backaryd i Nettraby prestgård petter Jacobson
 hos hvilken han sedermera tjent till sistlidna Påsktid då
 han antog tjänst på Westra Hallen i Backaryd socken ^{flyttat ut till Backaryd} & det prest.
 betyg han medhaft till Nettraby ifrån Carlskrona och lemnadt
 till min företrädare är förkommit; Men efter Hillgrens egen
 yttrann hade han i Ckrona en gång begått Herrans Nattvard,
 och efter petter Jacobsons eget utlåtande har han under den
 tid han varit i hans bröd, uppfört sig troget och väl
 Här har han ej Communicerat; men han läser väl i bok
 och något utantill efter gamla katekeser. För årets skatter ansvaras
 här. Naturl. kopper har han haft.

Nettraby d. 5te October 1815.
 Abelin, Bäckasjögärde d. 19/11 1815

J. Melander
 p. l.

Min tolkning :

"Drängen Lars Hillgren född i Tavastehus Län 1781 31/1 som i Junii månad förledit år
 blev från Arbets Inrättningen i Carlskrona uttagen af Backaryd och Nettraby prestgård
 Petter Jacobsson hos hvilken han sedermera tjent till sistlidna Påsktid då han antog
 tjänst på Westra Hallen i Backaryd socken flyttar nu till Backaryd. Det flyttbetyg han
 medhaft till Nettraby ifrån Carlskrona och lemnade till min företrädare är förkommit;
 men efter Hillgrens egen yttrann hade han i Ckrona en gång begått Herrans Nattvard,
 och efter Petter Jacobssons eget utlåtande har han under den tid han varit i hans bröd,
 uppfört sig troget och väl. Här har han ej Communicerat; men han läser väl i bok och
 något utantill efter gamla katekesen. För årets skatter ansvaras här. Naturl. kopper
 har han haft.

Nettraby d. 5e October 1815 Melander
 Abelin Bäckasjögärde .. d. 19/11 1815"

(Bäckasjögärde är en by i Backaryd. Abelin finns på sidan

Backaryds kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/LLA/13016/A I/2 (1818-1822), bildid:
 C0056944_00184 med titeln "Com:h:H:D:r". En doktorerad präst som kvitterade

beviset? Nej hans arbetsgivare! Enligt Geneanet David Andreas Abelin, lantmätare, död i Karlskrona 1830-12-23. Flyttar med sin familj till Karlskrona 1821-12-10.)

Nu anges Lars Hillgren född i Tavastehus län 1781. Det måste ändå vara densamma Lars Hillgren som ovan med hänsyn till referens till frigivningen från Arbetsinrättningen. Han blir inte kvar i Backaryd mer än ett år och flyttar därefter åter till Nättraby.

Hittar hans vistelse i Backaryd på Backaryds kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/LLA/13016/A I/1 (1813-1818), bildid: C0056943_00162 hos Abelin i Bäckasjögärde. Kom från Nättraby 1815-10-05 och flyttade åter till Nättraby 1816-11-09. Anteckning: "Uttagen från ArgetsInrättningen i Ckrona i Julii 1814. medfådt sedel."

Flyttsedeln finns på

Källa : SVAR, Nättraby kyrkoarkiv, Inflyttningsattester, SE/LLA/13291/H II/4 (1816-1820), bildid: C0058368_00019.

Kopia på nästa sida.

Arbetskarlen Lars Hillgren född i Tavastehus län 1781
den 31/1, som förledit är hitflyttade från Nettraby Sn åter-
går till nemde Församling med betyg, att han efter med-
hafd attest skall läsa rent i bok och något utantill. Här har
han fört en ostrasselig wandel, orden tefr nyttjat sina Salighets
medel och Conf. sednastelen 22/9. Huruvida han är ledig till
egtenskap känner jag alsintet; hälst hans hithafda attest
derom nemner det minsta, men enl. upbud d. 27 sistl. Oct. är
han ej med någon inom denna Församling vederligen förlofvad.
Han har haft Koppor, lär vara arbetsför; och för årets skatt
ansvaras härstädes. Attest: Backaryd före mantalskrif-
ningen, den 9 Nov. 1816. *L. Hiorzberg.*
Prost och Kyrkoherde.

N: 146

Min tolkning :

"Arbetskarlen Lars Hillgren född i Tavastehus Län 1781 den 31/1, som förledit är hitflyttade från Nettraby Sn återgår till nemde Församling med betyg att han efter medhafd attest skall läsa rent i bok och något utantill. Här har han fört en ostrasselig(?) wandel, ordenteligt nyttjat sina Salighetsmedel och Conf.? senast den 22/9. Huruvida han är ledig till egtenskap känner jag als intet; hälst hans hithafda attest ej derom nemner det minsta, men enl. upbud d. 27 sistl. Oct. är han ej med någon inom denna Församling vederligen förlofvad. Han har haft Koppor, lär vara arbetsför; och för årets arbetsskatt ansvaras härstädes. Attest : Backaryd före mantalsskrivningen, den 9 Nov. 1816. Hiorzberg Prost och Kyrkoherde"

I Nättraby bosätter sig Lars Hillgren på Nr 30 Wrängö som "Inhyses". Lars Albrat Hillgren gifter sig 1817-06-22 med pigan Anna Petersdotter också från Nättraby. Med i giftet kommer Annas son Henric född 1812.

Källa : SVAR, Nättraby kyrkoarkiv, Lysnings- och vigselböcker, SE/LLA/13291/E I/1 (1729-1862), bildid: C0058360_00097 eller Genline GID 1770.9.18600

1771

Higdo 1807.

Junii	8.	Orängen' <u>Lars Holgersson</u> <u>Naim</u> ja <u>Kärfva</u> och <u>Pigan</u> <u>Anna Maria</u> <u>Lars</u> <u>datter</u> i <u>Neres</u> <u>lörje</u>	8.
	14.	<u>Wonden</u> och <u>Söllingend</u> <u>Olaf</u> <u>Jansson</u> <u>famil</u> <u>Enkan</u> <u>Ellin</u> <u>Daniels</u> <u>datter</u> <u>Kägg</u> ja <u>Lissa</u>	9.
	22.	Orängen' <u>Lars</u> <u>Albrekt</u> <u>Holtgren</u> och <u>Pigan</u> <u>Anna</u> <u>beten</u> <u>datter</u> <u>Kägg</u> <u>ute</u> <u>Nättraby</u>	10.

Tillnamnet Albrekt som nu dyker upp kan ev. också läsas Albrat. Familjen bor kvar i Nr 30 Wrängö. I äktenskapet föds barnen Kristina 1819, Kerstin 1821, Anders 1823 och Karin 1826. Kristina dör redan i slutet av 1819 och Kerstin 1821.

1825-1828 bor familjen i Nr 30 Wrängö och har familjen följande utseende.

Källa : Nättraby kyrkoarkiv, Husförhörslängder, SE/LLA/13291/A I/3 (1825-1828), bildid: C0058335_00095 eller Genline GID 1770.60.40000.

Takuf <u>Lars</u> <u>Holtgren</u>	1784.	Raumo.	a	a.
H <u>Anna</u> <u>Schm.</u> <u>D!</u>	1791.	Nättraby	b	c.
Hj <u>Son</u> <u>Henric</u>	1819.	²⁴ 9.	ibid.	a. b.
eg <u>Son</u> <u>Anders</u>	1823.	¹⁶ 1.	ibid.	
caen <u>datter</u> <u>Karin</u>	1826.	²⁰ 10.	ibid.	

Lars står nu som Inhyses. Nu dyker också nya fakta om hans födelse upp. Han anges född i Raumo 1784. Raumo på finska västkusten ingick då i Wasa län. Tidigare uppgift på hans födelse var Tavastehus län. Hans tillnamn Albrecht används endast kring giftet.

Lars dör 1829-01-29 endast 45 år gammal av "Wattusot" troligen beroende på svagt hjärta.

Källa : SVAR, Nättraby kyrkoarkiv, Död- och begravningsböcker, SE/LLA/13291/F I/1 (1729-1830), bildid: C0058362_00268 eller Genline 1770.10.49300.

6	11	Arbetsk. <u>Nas Pettersson jr. Nättraby Östra Nättraby.</u>	slag -
25	1	Inh. fattiga <u>Enke Anna Göös jr. Wrängö</u>	Wattusot 48
26	1	Inh. fattiga <u>Lars Hillgren jr. Nättraby</u>	45
		<u>Enke Christina Bengta Pong</u>	

Övriga familjens öden behandlas inte här. Men en sammanfattning från min släktforskning visas nedan.

Petersdotter Hillgren, Anna Född 1791 i Nättraby (K). Död 1880-10-30 i Nättraby (K).	
Utom äktenskap.	Okänd,
Göös, Henrik Född 1812-09-24 i Wrängö, Nättraby (K). Död 1867-11-26 i Östra Nättraby, Nättraby (K). ▶	
Gift 1817-06-22 i Nättraby (K).	Hillgren, Lars* Albrat Född 1784 i Raumo, Finland. Död 1829-01-26 i Wrängö, Nättraby (K).
Hillgren, Christina Född 1819-09-20 i Wrängö, Nättraby (K). Död 1819-10-03 i Wrängö, Nättraby (K).	
Hillgren, Kerstin Född 1821-10-23. Död 1821-11-19 i Nättraby (K).	
Hillgren, Anders Född 1823-01-16 i Wrängö, Nättraby (K). Död 1873-02-07 i Nättraby (K).	
Hillgren, Karin Född 1826-10-20 i Wrängö, Nättraby (K). Död 1925-10-19 i Karlskrona Amiralitetsförs (K). ▶	
Utom äktenskap.	Okänd,
Johansdotter Hillgren, Kerstin Född 1831-06-22 i Östra Nättraby, Nättraby (K). Död 1912-12-14 i Karlskrona Amiralitetsförs (K). ▶	

Dottern Karin lever till 1925, blir 99 år så när som på en dag. Hon föder 1858 en dotter Emmelie Marie som blir min hustrus farmor.

Diskussion

Varifrån kommer Lars Hillgren och när är han född? Starkaste bevis för att han verkligen kommer från Finland är min svärfars tradition. Svärfar Carl Gunnar Lindqvist var född 1888 och hann bli 37 år innan hans mormor Karin dog.

Jag har forskat efter Hillgren i Roslagen också. I Österlövsta församling finns en by och ett bruk Hillebola där många tycks ha tagit sig namnet Hillgren. Men jag har inte funnit någon Lars Hillgren som passar in. 2019 finner jag i Börstil i Roslagen en Lars Hillgren som kan vara rätt person. Se ovan.

Att han skall ha varit en förrymd präst från Finland är uteslutet. Det finns få exempel på namnet Hillgren i Finland, ingen i Raumo men några i Vemo socken. Enligt Åbo Akademis studentmatrikel har ingen student hetat Hillgren.

Justeringar och tillägg senast 2016-12-13 samt 2019-02-05 / Bengt Eriksson